

รายวิชา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

รหัสวิชา ว21102

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง แบบจำลองอนุภาคสาร
ในแต่ละสถานะ (1)

ครูผู้สอน

ครูวรกันต์

รักพงษ์

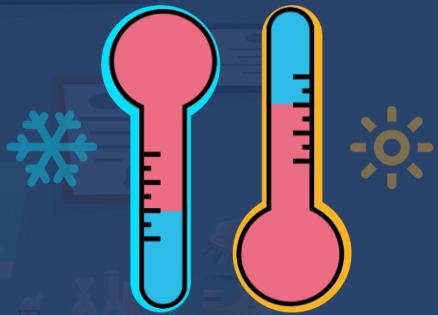
ครูอลงกรณ์

สุวรรณเพชร

หน่วยการเรียนรู้ ภาคเรียนที่ 2

6

ความร้อนกับ
การเปลี่ยนแปลงของสสาร

7

ลมฟ้าอากาศ

หน่วยการเรียนรู้ ภาคเรียนที่ 2

6

ความร้อนกับ
การเปลี่ยนแปลงของสสาร

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6

ความร้อนกับ
การเปลี่ยนแปลงของสสาร

แบบจำลองอนุภาคสสาร ในแต่ละสถานะ (1)

จุดประสงค์การเรียนรู้

อธิบายการจัดเรียงอนุภาค

แรงยึดเหนี่ยวระหว่างอนุภาค

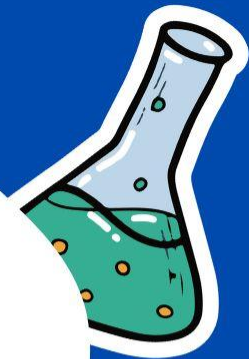
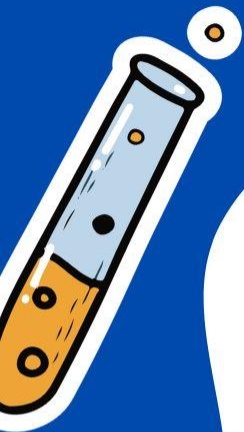
และการเคลื่อนที่ของอนุภาคของสสาร

คำถามทบทวน

สสาร

คืออะไร

แนวคำตอบ

สสาร เป็นสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเรา
มีมวล และต้องการที่อยู่

ทบทวนกันหน่อย

เขียนเครื่องหมาย ✓ หน้าสิ่งที่เป็นสาร และเขียนเครื่องหมาย ✗
หน้าสิ่งที่ไม่เป็นสาร

..... ✗ ความร้อน

..... ✓ อากาศ

..... ✓ ก้อนหิน

..... ✓ ไอน้ำ

..... ✗ เสียง

..... ✗ ไฟฟ้า

..... ✗ แสง

..... ✓ น้ำคลอง

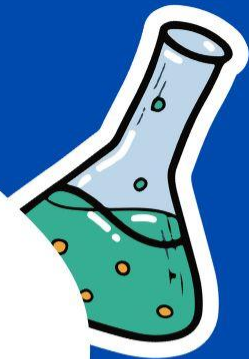
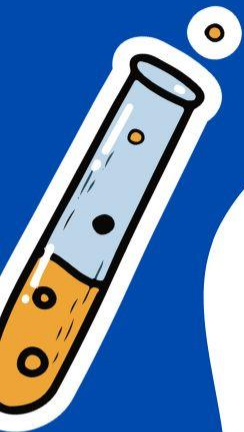

คำถามทบทวน

สสาร

มีสถานะอะไรบ้าง

แนวคำตอบ

สสารพบได้ทั้ง 3 สถานะ

 ของแข็ง (Solid)

 ของเหลว (Liquid)

 และแก๊ส (Gas)

จัดกลุ่มให้ฉันที

ฉันมีสถานะ

เป็นอะไร

เกลือ

น้ำดื่ม

แป้งฝุ่น

หนังสือ

น้ำยาล้างจาน

อากาศ

เกลือ

แป้งฝุ่น

หนังสือ

ของแข็ง

น้ำยาล้างจาน

น้ำดื่ม

ของเหลว

อากาศ

แก๊ส

ทบทวนกันหน่อย

เขียนเครื่องหมาย ○ ล้อมรอบสถานะของสสารต่อไปนี้

สสาร

สถานะ

เอทิลแอลกอฮอล์

ของแข็ง

○ ของเหลว

แก๊ส

อากาศ

ของแข็ง

ของเหลว

○ แก๊ส

น้ำตาลทราย

○ ของแข็ง

ของเหลว

แก๊ส

ทบทวนกันหน่อย

เขียนเครื่องหมาย ล้อมรอบรูปร่างของสสารต่อไปนี้

สสาร

เอทิลแอลกอฮอล์

อากาศ

น้ำตาลทราย

รูปร่าง

คงที่

ไม่คงที่

คงที่

ไม่คงที่

คงที่

ไม่คงที่

ทบทวนกันหน่อย

เขียนเครื่องหมาย ล้อมรอบ **ปริมาตร** ของสารต่อไปนี้

สาร

ปริมาตร

เอทิลแอลกอฮอล์

อากาศ

น้ำตาลทราย

คงที่

ไม่คงที่

คงที่

ไม่คงที่

คงที่

ไม่คงที่

ทบทวนกันหน่อย

สสาร

เอทิลแอลกอฮอล์

อากาศ

น้ำตาลทราย

สถานะ

ของเหลว

แก๊ส

ของแข็ง

ปริมาตร

คงที่

ไม่คงที่

คงที่

รูปร่าง

ไม่คงที่

ไม่คงที่

คงที่

สสารในสถานะ **ของแข็ง**

รูปร่างคงที่

ปริมาตรคงที่

A glass teapot is pouring tea into a glass cup on a white tray. The background is blurred, showing a kitchen setting.

สสารในสถานะ **ของเหลว**

รูปร่าง**ไม่คงที่**

ปริมาตร**คงที่**

สื่อสารในสถานะ **แก๊ส**

รูปร่าง**ไม่คงที่**

ปริมาตร**ไม่คงที่**

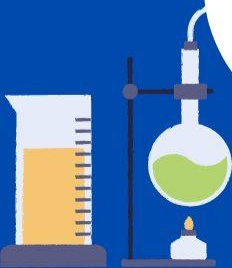
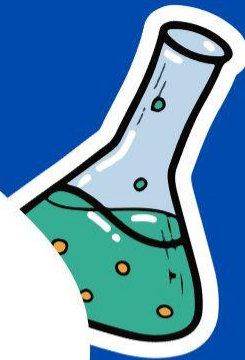
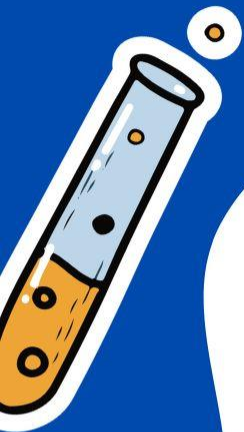
คำถามชวนคิด

เพราะเหตุใด

ของแข็ง ของเหลว

และแก๊ส จึงมีลักษณะ

ที่แตกต่างกัน

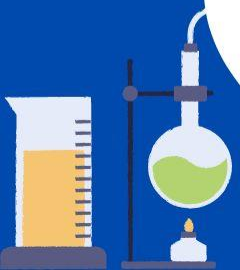
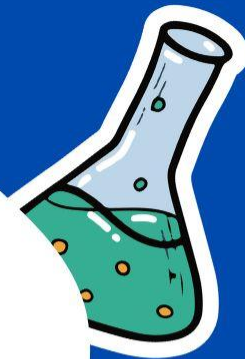
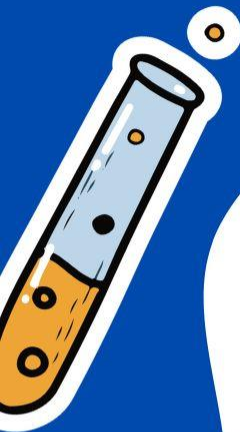

คำถามชวนคิด

เพราะเหตุใด

ของแข็ง ของเหลว และแก๊ส
จึงมีสมบัติบางอย่างที่เหมือนกัน
และบางอย่างที่ต่างกัน

ใบความรู้ที่ 1

สื่อสาร

ในแต่ละสถานะ

สามารถดาวน์โหลดใบความรู้และใบงานได้ที่ www.dltv.ac.th

ใบความรู้ที่ 1

สื่อสารในแต่ละสถานะ

สื่อสารเป็นสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเรา มีมวล ต้องการที่อยู่ พบได้ทั้งในสถานะของแข็ง ของเหลว และแก๊ส สื่อสารในสถานะที่แตกต่างกันมีสมบัติที่ทั้งเหมือนกันและแตกต่างกัน

ภาพที่ 1 สื่อสารรอบตัวในสถานะต่าง ๆ

สื่อสารในแต่ละสถานะประกอบด้วยอนุภาคขนาดเล็ก ซึ่งไม่สามารถมองเห็นได้ด้วยตาเปล่า นักวิทยาศาสตร์จึงทำการสร้างแบบจำลองอนุภาคเพื่อใช้อธิบายสมบัติของสารในสถานะต่าง ๆ โดยในแบบจำลองอนุภาคจะแสดงการจัดเรียงของอนุภาคขนาดเล็กเหล่านี้ แร่ยึดเหนี่ยวระหว่างอนุภาคที่อยู่ใกล้เคียงกัน การเคลื่อนที่ของอนุภาค และการสั่นของอนุภาค การจัดเรียงอนุภาคของสารบางสถานะมีการจัดเรียงอนุภาคอย่างเป็นระเบียบ มีตำแหน่งที่แน่นอน มีช่องว่างระหว่างอนุภาคน้อยมาก บางสถานะอนุภาคเรียวยาวเป็นระเบียบ แต่อยู่ในสัปดาห์แรก และบางสถานะอนุภาคอยู่ห่างกันมาก

อนุภาคของสารในสถานะต่าง ๆ เมื่อมีการจัดเรียงอนุภาคเข้าด้วยกันจะมีแรงยึดเหนี่ยวแต่ละอนุภาคให้อยู่ร่วมกัน โดยบางสถานะมีแรงยึดเหนี่ยวระหว่างอนุภาคมาก ทำให้อนุภาคของสารในสถานะนั้นเคลื่อนที่ได้น้อย และบางสถานะมีแรงยึดเหนี่ยวระหว่างอนุภาคน้อย ทำให้อนุภาคของสารในสถานะนั้นเคลื่อนที่ได้มาก แต่อย่างไรก็ตามอนุภาคของสารในทุกสถานะจะมีการสั่นตลอดเวลา

การจัดเรียงอนุภาค แร่ยึดเหนี่ยวระหว่างอนุภาค และการเคลื่อนที่ของอนุภาคของสารในแต่ละสถานะจะแตกต่างกัน ซึ่งทำให้สื่อสารในแต่ละสถานะมีสมบัติบางอย่างที่เหมือนกันและบางอย่างที่แตกต่างกัน

ใบความรู้ที่ 1

สสารในแต่ละสถานะ

สสารเป็นสิ่งที่ต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเรา มีมวล ต้องการที่อยู่ พบได้ทั้งในสถานะของแข็ง ของเหลว และแก๊ส สสารในสถานะที่ต่างต่างก็มีสมบัติทั้งที่เหมือนกันและแตกต่างกัน

ภาพที่ 1 สสารรอบตัวในสถานะต่าง ๆ

ใบความรู้ที่ 1

สสารในแต่ละสถานะ

ภาพที่ 1 สสารรอบตัวในสถานะต่าง ๆ

สสารในแต่ละสถานะประกอบด้วยอนุภาคขนาดเล็ก ซึ่งไม่สามารถมองเห็นได้ด้วยตาเปล่า นักวิทยาศาสตร์จึงทำการสร้างแบบจำลองอนุภาคเพื่อใช้อธิบายสมบัติของสสารในสถานะต่าง ๆ โดยในแบบจำลองอนุภาคจะแสดงการจัดเรียงของอนุภาคขนาดเล็กเหล่านี้ แรงยึดเหนี่ยวระหว่างอนุภาคที่อยู่ใกล้เคียงกัน การเคลื่อนที่ของอนุภาค และการสั่นของอนุภาค การจัดเรียงอนุภาคของสสารบางสถานะมีการจัดเรียงอนุภาคอย่างเป็นระเบียบ มีตำแหน่งที่แน่นอน มีช่องว่างระหว่างอนุภาคน้อยมาก บางสถานะอนุภาคเรียงตัวอย่างเป็นระเบียบ แต่อยู่ไม่ชิดกันมาก และบางสถานะอนุภาคอยู่ห่างกันมาก

ใบความรู้ที่ 1

สสารในแต่ละสถานะ

ภาพที่ 1 สสารรอบตัวในสถานะต่าง ๆ

สสารในแต่ละสถานะประกอบด้วยอนุภาคขนาดเล็ก ซึ่งไม่สามารถมองเห็นได้ด้วยตาเปล่า นักวิทยาศาสตร์จึงทำการสร้างแบบจำลองอนุภาคเพื่อใช้อธิบายสมบัติของสสารในสถานะต่าง ๆ โดยในแบบจำลองอนุภาคจะแสดงการจัดเรียงของอนุภาคขนาดเล็กเหล่านี้ แรงยึดเหนี่ยวระหว่างอนุภาคที่อยู่ใกล้เคียงกัน การเคลื่อนที่ของอนุภาค และการสั่นของอนุภาค

การจัดเรียงอนุภาคของสสารบางสถานะมีการจัดเรียงอนุภาคอย่างเป็นระเบียบ มีตำแหน่งที่แน่นอน มีช่องว่างระหว่างอนุภาคน้อยมาก บางสถานะอนุภาคเรียงตัวอย่างเป็นระเบียบ แต่อยู่ไม่ชิดกันมาก และบางสถานะอนุภาคอยู่ห่างกันมาก

อนุภาคของสสารในสถานะต่าง ๆ เมื่อมีการจัดเรียงอนุภาคเข้าด้วยกันจะมีแรงยึดเหนี่ยวแต่ละอนุภาคให้อยู่ร่วมกัน โดยบางสถานะมีแรงยึดเหนี่ยวระหว่างอนุภาคมาก ทำให้อนุภาคของสสารในสถานะนั้นเคลื่อนที่ได้น้อย และบางสถานะมีแรงยึดเหนี่ยวระหว่างอนุภาคน้อย ทำให้อนุภาคของสสารในสถานะนั้นเคลื่อนที่ได้มาก แต่อย่างไรก็ตามอนุภาคของสสารในทุกสถานะจะมีการสั่นตลอดเวลา

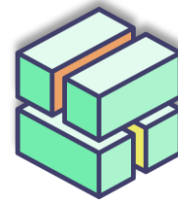
การจัดเรียงอนุภาค แรงยึดเหนี่ยวระหว่างอนุภาค และการเคลื่อนที่ของอนุภาคของสสารในแต่ละสถานะจะแตกต่างกัน ซึ่งทำให้สสารในแต่ละสถานะมีสมบัติบางอย่างที่เหมือนกันและบางอย่างที่แตกต่างกัน

คำถาม

สื่อสารในแต่ละสถานะ
มีสมบัติเหมือน
หรือแตกต่างกันอย่างไร

แนวคำตอบ

สสารในสถานะที่แตกต่างกัน
มีสมบัติทั้งที่เหมือนกันและแตกต่างกัน

คำถาม

เพราะเหตุใดนักวิทยาศาสตร์จึงต้องสร้าง

แบบจำลองอนุภาค

เพื่อใช้อธิบายสมบัติของสสาร

ในสถานะต่าง ๆ

แนวคำตอบ

เนื่องจากสสารในแต่ละสถานะประกอบด้วยอนุภาค
ขนาดเล็ก ซึ่งไม่สามารถมองเห็นได้ด้วยตาเปล่า
นักวิทยาศาสตร์จึงทำการสร้างแบบจำลองอนุภาค
เพื่อใช้อธิบายสมบัติของสสารในสถานะต่าง ๆ

คำถาม

การจัดเรียงอนุภาคของสสาร
ในแต่ละสถานะเหมือนกัน
หรือแตกต่างกัน
อย่างไร

แนวคำตอบ

แตกต่างกัน โดยการจัดเรียงอนุภาคของสสาร

- ● ● บางสถานะมีการจัดเรียงอนุภาคอย่างเป็นระเบียบ
- ● ● มีตำแหน่งที่แน่นอน มีช่องว่างระหว่างอนุภาคน้อยมาก

บางสถานะอนุภาคเรียงตัวอย่างเป็นระเบียบ
แต่อยู่ไม่ชิดกันมาก และบางสถานะอนุภาคอยู่ห่างกันมาก

คำถาม

แรงยึดเหนี่ยวระหว่างอนุภาค
ที่อยู่ใกล้เคียงกันของสสาร
ในแต่ละสถานะเหมือนกัน
หรือแตกต่างกัน
อย่างไร

แนวคำตอบ

แตกต่างกัน โดยบางสถานะมีแรงยึด
เหนี่ยวระหว่างอนุภาค**มาก** และบางสถานะ
มีแรงยึดเหนี่ยวระหว่างอนุภาค**น้อย**

คำถาม

การเคลื่อนที่และการสั้น

ของอนุภาคของสสาร

ในแต่ละสถานะเหมือนกัน

หรือแตกต่างกันอย่างไร

แนวคำตอบ

อนุภาคของสสารในสถานะต่าง ๆ มีการเคลื่อนที่
แตกต่างกัน

บางสถานะมีแรงยึดเหนี่ยวระหว่างอนุภาคมาก
ทำให้อนุภาคของสสารในสถานะนั้นเคลื่อนที่ได้น้อย

แนวคำตอบ

อนุภาคของสสารในสถานะต่าง ๆ มีการเคลื่อนที่
แตกต่างกัน

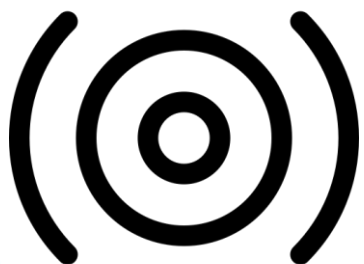
บางสถานะมีแรงยึดเหนี่ยวระหว่างอนุภาคน้อย
ทำให้อนุภาคของสสารในสถานะนั้นเคลื่อนที่ได้มาก

แนวคำตอบ

อนุภาคของสสารในสถานะต่าง ๆ

มีการเคลื่อนที่แตกต่างกัน

อย่างไรก็ตามอนุภาคของสสารใน
ทุกสถานะจะมีการสั่นตลอดเวลา

สรุปบทเรียน

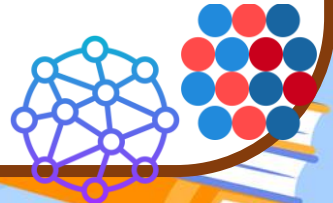

สรุปบทเรียน

สสารแต่ละชนิดประกอบด้วยอนุภาคขนาดเล็ก
ซึ่งไม่สามารถมองเห็นได้ด้วยตาเปล่า

แบบจำลองอนุภาคจะแสดงการจัดเรียงอนุภาค
แรงยึดเหนี่ยวระหว่างอนุภาค การเคลื่อนที่ของอนุภาค
และการสั่นของอนุภาคของสสาร

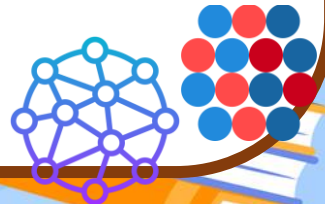

สรุปบทเรียน

ซึ่งการจัดเรียงอนุภาค แรงยึดเหนี่ยวระหว่างอนุภาค และการเคลื่อนที่ของอนุภาคของสสารในแต่ละสถานะ จะ**แตกต่างกัน** ทำให้สสารในแต่ละสถานะ

มีสมบัติบางอย่างที่**เหมือนกัน**

และบางอย่างที่**แตกต่างกัน**

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง

แบบจำลองอนุภาคสาร

ในแต่ละสถานะ (2)

รายวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ว21102

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

สิ่งที่ต้องเตรียม

1. ใบกิจกรรมที่ 1 แบบจำลองอนุภาคของสสาร
ในแต่ละสถานะเป็นอย่างไร
2. ใบงานที่ 1 แบบจำลองอนุภาคของสสาร
ในแต่ละสถานะเป็นอย่างไร

สามารถดาวน์โหลดใบความรู้และใบงานได้ที่

www.dltv.ac.th

